

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Federal Almanya Cumhuriyeti Hükümeti arasında 30 Nisan 1964 tarihli Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin değiştirilmesi hakkında ek sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Dışişleri, Turizm ve Tanıtma, Sosyal İşler ve Bütçe ve Plân komisyonları raporları (Millet Meclisi : 1/309; Cumhuriyet Senatosu : 1/9)

(Not : M. Meclisi S. Sayısı : 432)

*Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 1625*

14 . 12 . 1971

CUMHURİYET SENATOSU BAŞKANLIĞINA

Millet Meclisinin 13 . 12 . 1971 tarihli 14 ncü Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek açık oyla kabul edilen, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Federal Almanya Cumhuriyeti Hükümeti arasında 30 Nisan 1964 tarihli Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin değiştirilmesi hakkında ek sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı, dosyası ile birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla.

Sabit Osman Avcı
Millet Meclisi Başkanı

Not : Bu tasarı 27 . 4 . 1970 tarihinde Başkanlıkça İlk Komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 10, 13 . 12 . 1971 tarihli 13 ve 14 ncü birleşimlerinde öncelik ve ivedilikle görüşülerek kabul edilmiştir. (Millet Meclisi S. Sayısı : 432)

Dışişleri, Turizm ve Tanıtma Komisyonu raporu

*Cumhuriyet Senatosu
Dışişleri, Turizm ve Tanıtma
Komisyonu
Esas No. : 1/9
Karar No. : 2*

14 . 12 . 1971

Cumhuriyet Senatosu Yüksek Başkanlığına

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Federal Almanya Cumhuriyeti Hükümeti arasındaki 30 Nisan 1964 tarihli ve 1 . 11 . 1965 ten beri yürürlükte bulunan Sosyal Güvenlik Sözleşmesine ek olarak kabul olunan 25 Mayıs 1969 tarihli Sözleşmenin onaylanması ile ilgili tasarının Komisyonumuza havalesi üzerine, konu ilgili Hükümet temsilcisinin de katılmasıyla incelenip, görüşüldü.

Bu ek sözleşmenin yapılmasının başlıca iki gerekçeye dayandığı görülmüştür.

1. 20 Nisan 1964 tarihli asıl sözleşmeye T. C. Emekli Sandığındaki hizmetler, daha sonra Almanya'da çalışan işçiler için nazar dikkate alınmamıştır.

2. Almanya'da çalışan işçilerimizin Türkiye'de yaşayan çocukları için aldıkları tazminatı memlekete göndererek çocuklarına bakmaları zorunluğu eski sözleşmede teminata bağlanmamıştır.

İşte bu ek sözleşme, her iki eksiği de tamamlamak amacını gütmektedir.

Komisyonunda yapılan görüşmeler sonucunda ek sözleşme tasarısı ile Alman mevzuatının, Türkiye yararına uygulanması da sağlanarak, söz konusu ihtiyaçların karşılandığı tesbit edilmiştir.

Bu itibarla ek sözleşmenin onaylanması yerinde görülmüş ve tasarı Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

Öncelikle ve ivedilikle görüşülmek üzere havalesi gereken Komisyona gönderilmek üzere Yüce Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan Bursa <i>İ. S. Çağlayangil</i>	Başkanvekili Ankara <i>H. O. Bekata</i>	Kâtip Manisa <i>O. Karaoğlu</i>	Niğde <i>H. A. Göktürk</i>
---	---	---------------------------------------	-------------------------------

Samsun <i>F. Tevetoğlu</i>	Ankara <i>M. Vural</i>	Giresun <i>İ. Topaloğlu</i>	Bursa <i>S. Ural</i>
-------------------------------	---------------------------	--------------------------------	-------------------------

Tekirdağ
C. Tarlan

Sosyal İşler Komisyonu raporu

Cumhuriyet Senatosu
Sosyal İşler Komisyonu
Esas No. : 1/9
Karar No. : 2

6 . 1 . 1972

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Millet Meclisinin 13 . 12 . 1971 tarihli 14 ncu Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülen açık oy ile kabul edilen, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Federal Almanya Cumhuriyeti Hükümeti arasında 30 Nisan 1964 tarihli sosyal güvenlik sözleşmesinin değiştirilmesi hakkında ek sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı, Komisyonumuzun 6 . 1 . 1972 tarihli Birleşiminde ilgili Hükümet temsilcilerinin de iştiraki ile tetkik ve müzakere edildi.

Bu ek sözleşmede Almanya'da çalışan işçilerimizin ve Türkiye'deki aile efradının sosyal güvenliğini sağlayan esas iki unsur vardır.

1. 30 Nisan 1964 tarihli Sosyal Güvenlik sözleşmesi ile, memleketimizde Sosyal Sigortalara tabi hizmetlerde çalışanlar ile Alman Sigorta mevzuatı arasında bir koordinasyon tesis edilmiş ancak T. C. Emekli Sandığı mevzuatı sözleşme kapsamı dışında kalmış bulunuyordu. Bu sebeple, memleketimizde Emekli Sandığına tabi hizmetlerde bir süre çalıştıktan sonra, işçi olarak Almanya'ya giden öğretmen, memur ve müstahtem gibi vatandaşlarımızın emekliliklerinde iki memlekette geçen hizmet ve sigortalılık süreleri birleştirilememekte ve bu hal vatandaşlarımızı-

zın emeklilik teminatından mahrum kalmalarına sebeb olmakta idi. Ek Sözleşme T. C. Emekli Sandığı mevzuatını da kapsamak suretiyle, bu mahzuru bertaraf etmektedir.

2. Almanya'da çalışan işçilerimizden bazıları, memlekette kalan çocuklarına para göndermemekte, bu hal bazı aileler için büyük bir ıstıraba sebeb olmakta ve mühim bir sosyal problem teşkil etmekte idi. Ek Sözleşmede memlekette kalan çocuklarına bakmıyan işçilere ait çocuk zamlarının kendilerine ödenmiyerek, çocukların ikamet ettiği ülke ittibat bürosunun talebi ve aracılığı üzerine, çocukların bakımı ile mükellef şahsa ödenmesini sağlamaktadır.

Emekli Sandığına tabi olarak geçen hizmetlerle Sigortaya tabi olarak geçen hizmetlerin birleştirilmesine mâtuf 228 sayılı Kanuna müşabih hükümler ile işçilerimizin çocuklarının sosyal güvenliğini teminat altına alan sözleşmenin onaylanması, ilgili Hükümet temsilcilerinin verdiği tamamlayıcı bilgiler ve kanun gerekçesinde belirtilen hususlar komisyonumuzca da uygun görülerek kanunun Millet Meclisi Genel Kurulunca kabul edilen şekli ile aynen kabulüne ve öncelik ve ivedilikle görüşülmek üzere Bütçe ve Plân Komisyonuna havale edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygıyla sunulur.

Başkan	Sözcü	Kâtip	
Burdur	İzmir	Kayseri	İstanbul
<i>F. Kınaytürk</i>	<i>M. Bozoklar</i>	<i>S. Turan</i>	<i>R. Öztürkçine</i>
Erzurum	İstanbul	Samsun	Tabii Üye
<i>E. Somunoğlu</i>	<i>M. Aksoley</i>	<i>R. Iştan</i>	<i>V. Ersü</i>

C. B. S. Üye
V. Güreñç

Bütçe ve Plân Komisyonu raporu

Cumhuriyet Senatosu
Bütçe ve Plân Komisyonu
Esas No. : 1/9
Karar No. : 26

10 . 1 . 1972

Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisinin 13 . 12 . 1971 tarihli 14 ncu Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek açık oyla kabul edilen, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Federal Almanya Cumhuriyeti Hükümeti arasında 30 Nisan 1964 tarihli Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin değiştirilmesi hakkında Ek Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı, komisyonumuzun 10 Ocak 1972 tarihli 10 ncu Birleşiminde ilgili bakanlıklar temsilcileri de hazır buldukları halde tetkik ve müzakere olundu.

I - Tasarı,

a) Türkiye Cumhuriyeti ile Federal Almanya Cumhuriyeti arasında 30 Nisan 1964 tarihinde imzalanmış olan ve 1 . 11 . 1965 tarihinden beri yürürlükte olan Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin T. C. Emekli Sandığı mevzuatını kapsamı dışında bırakmasından ötürü işçi olarak Almanya'ya giden vatandaşlarımızın emekliliklerinde iki memlekette geçen hizmet ve sigortalılık sürelerinin birleştirilmediğini ve bu halin vatandaşlarımızın emeklilik teminatından mahrum kalmalarına sebeb olduğunu,

b) Ayrıca Almanya'da çalışan işçilerimizden bazılarının memlekette kalan çocuklarına para göndermediğini, bu halin bazı aileler için büyük bir ıstıraba sebeb olduğunu ve bunun mühim bir sosyal problem teşkil ettiğini belirtmekte ve arz edilen aksaklıkları ve problemleri gidermek amacıyla bu ek sözleşmenin getirildiğini öngörmektedir.

Yukarıda özetle arz edilen hususları ihtiva eden tasarı Komisyonumuzca uygun mütalâa edilmiş ve benimsenmiştir. Ancak, Komisyonumuzdaki müzakereler sırasında, Hükümetçe; yabancı ülkelerdeki işçi ve personelin sosyal güvenlik haklarının emniyet altına alınması ve daha da iyileştirilmesi temenniye şayan görülmüş ve bu hususun Hükümetçe dikkate alınması gerekeceği düşünülmüştür.

II - Millet Meclisi metninin 1 nci, 2 nci ve 3 ncü maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Tasarının Genel Kurulda öncelik ve ivedilikle görüşülmesi hususunda istemde bulunulması da kararlaştırılmıştır.

Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü	Kâtip
Uşak	Gaziantep	Afyon Karahisar	Malatya
<i>M. F. Atayurt</i>	<i>S. Tanyeri</i>	<i>M. K. Karaağaçlıoğlu</i>	<i>N. Akyurt</i>
			Toplantıda bulunamadı
Ankara	Ankara	Cumhurbaşkanlığınce S. Ü.	Edirne
<i>İ. Yetiş</i>	<i>Y. Köker</i>	<i>R. Üner</i>	<i>M. N. Ergeneli</i>
Kocaeli	Kütahya	Ordu	Tabii Üye
<i>L. Tokoğlu</i>	<i>İ. E. Erdinç</i>	<i>B. S. Baykal</i>	<i>K. Karavelioğlu</i>
	Trabzon	Urfa	
	<i>A. Ş. Ağanoğlu</i>	<i>İ. E. Karakapıcı</i>	
		Toplantıda bulunamadı	

MİLLET MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Federal Almanya Cumhuriyeti Hükümeti arasında 30 Nisan 1964 tarihli Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin değiştirilmesi hakkında Ek Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Federal Almanya Cumhuriyeti Hükümeti arasında akdolunan 30 Nisan 1964 tarihli Sözleşmenin bâzi maddelerinin değiştirilmesi ve bu Sözleşmeye bâzi maddelerin eklenmesi hakkındaki 28 Mayıs 1969 tarihli Ek Sözleşmenin onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

DİŞİŞLERİ, TURİZM VE TANITMA KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Federal Almanya Cumhuriyeti Hükümeti arasında 30 Nisan 1964 tarihli Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin değiştirilmesi hakkında Ek Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Millet Meclisince kabul edilen 1 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Millet Meclisince kabul edilen 2 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Millet Meclisince kabul edilen 3 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

SOSYAL İŞLER KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Federal Almanya Cumhuriyeti Hükümeti arasında 30 Nisan 1964 tarihli Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin değiştirilmesi hakkında Ek Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Millet Meclisince kabul edilen 1 nei madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Millet Meclisince kabul edilen 2 nei madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Millet Meclisince kabul edilen 3 neü madde aynen kabul edilmiştir.

BÜTÇE VE PLÂN KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Federal Almanya Cumhuriyeti Hükümeti arasında 30 Nisan 1964 tarihli Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin değiştirilmesi hakkında Ek Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Millet Meclisi metninin 1 nei maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Millet Meclisi metninin 2 nei maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Millet Meclisi metninin 3 neü maddesi aynen kabul edilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE FEDERAL ALMANYA CUMHURİYETİ ARASINDA 30 Nİ-
SAN 1964 TARİHLİ SOSYAL GÜVENLİK SÖZLEŞMESİNİN TADİLİ HAKKINDA EK
SÖZLEŞME
TÜRKİYE CUMHURİYETİ
BAŞKANI
VE
FEDERAL ALMANYA CUMHURİYETİ
BAŞKANI

30 Nisan 1964 tarihli Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin (aşağıda Sözleşme olarak anılacaktır) ta-
dili ve o Sözleşmeye bâzı maddeler eklenmesi hususunda bu Ek Sözleşmenin akdi için anlaşmaya
varmışlar ve bu maksatla işbu Ek Sözleşmeyi akdetmek üzere :

Türkiye Cumhuriyeti

Başkanı

Dışişleri Bakanlığı Sosyal İşler Dairesi Genel Müdürü

ZÜBEYİR BENSAN'ı

Federal Almanya Cumhuriyeti

Başkanı

Federal Dışişleri Bakanlığı Devlet Sekreteri

DR. GÜNTHER HARKORT'u

ve

Federal Çalışma ve Sosyal İşler Bakanlığında Genel Müdür

PROF. DR. KURT JANTZ'ı

kendilerini temsile yetkili kılmışlardır.

Temsilciler usulüne uygun olarak tanzim edilmiş salâhiyet belgelerini karşılıklı olarak teati et-
tikten sonra, aşağıdaki hususlarda mutabakata varmışlardır.

Madde — 1.

1. Sözleşmenin 2 nci maddesinin 2 numaralı fıkrasının (d) bendi, aşağıdaki şekilde değiştiril-
miştir.

«d) Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı,»

2. Sözleşmenin 2 nci maddesinin 2 numaralı fıkrasının (e) bendi kaldırılmıştır.

3. Sözleşmenin 14 ncü maddesinin 2 numaralı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

(2) Birinci fıkraya göre :

Alman mevzuatı uygulandığı takdirde, bu kimsenin en son bağlı bulunduğu Krankenkasse yet-
kilidir.

Türk mevzuatı uygulandığı takdirde, Sosyal Sigortalar Kurumu yetkilidir.

Böyle yetkili bir Krankenkasse yoksa, veya yetkili merci bir Ortskrankenkasse veyahut Land-
krankenkasse ise bu takdirde, «Allgemeine Ortskrankenkasse für den linksrheinischen Landkreis
Bonn, Bad Godesberg» yetkilidir.

4. Sözleşmenin 30 ncü maddesinin 1 numaralı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«1. Aylığın hesaplanmasında nazara alınacak esaslar Alman mevzuatına göre kabul edilen si-
gortalılık sürelerine göre hesaplanır.»

5. Sözleşmeye 33 ncü maddeden sonra aşağıdaki «33 a» maddesi eklenmiştir.

Madde — 33. a

(1) İşçi kendisine ödenen çocuk zamlarını çocukların bakımında kullanmadığı takdirde, aşa-
ğıdaki hüküm uygulanır :

a) Yetkili makam, çocukların ikamet ettiği ülke irtibat bürosunun talebi ve aracılığı üzerine çocuk başına isabet eden çocuk parasını gerçekte çocuklara bakan gerçek veya tüzel kişiye ödemek suretiyle, tediye vecibesini yerine getirmiş olur. Çocukların bakımına hak sahibinin eşinden gayri şahıslar da katılıyorsa, bu takdirde çocuk parası ege ödenir. Çocukların bakımına birden fazla şahısların katıldığı diğer hallerde, çocuk parası, çocuklara en çok bakan şahsa ödenir.

b) «a» bendine göre, bir çocuk başına isabet eden çocuk parası, bütün çocuklara ait toplam çocuk parasının, çocuk adedine eşit surette taksiminden elde edilen meblâğdır.

c) Haksız ödenen çocuk paralarının istirdadı hakkındaki mevzuat muvacehesinde, çocuk parası işçiye ödenmiş sayılır.

(2) 1 nci fıkranın «a» bendinde söz konusu taleplemede çocuk parasının ödenmesi gereken gerçek veya tüzel şahsın belirtilmesi gerekir. Yetkili merci 1 nci fıkranın «a» bendinde söz konusu taleplemede verilen bilgileri ayrıca tahkike lüzum kalmaksızın, bu talebe uyar. Yetkili merci, irtibat bürosu tarafından belirtilen şahsa ödemeyi yapmakla tediye vecibesini her halûkârda yerine getirmiş sayılır. 1 nci fıkrada derpiş olunan ödeme şartlarının ortadan kalkması halinde durum, çocukların ikamet ettiği ülke irtibat bürosu tarafından, yetkili mercie bildirilir. Yetkili mercein ödemeyi durdurabilmesi veya ödemeyi çocukların ikamet ettiği ülkedeki başka bir şahsa çevirebilmesi, ancak çocukların ikamet ettiği ülke irtibat bürosuna önceden haber vermesi ve durum hakkında mütalâasını bildirmesine ıskân bırakılmasıyla mümkündür.

6. — Sözleşmeye aşağıdaki «47 a» maddesi eklenmiştir.

Madde — 47. a.

Bir Âkid tarafın muvazzaf konsoloslukları, kendi yurttaşlarının haklarının korunması ve teminat altına alınması bakımından, diğer Âkid Taraf ülkesinde, ayrıca bir yetki belgesi ibrazına lüzum kalmaksızın gerekli işlemlere tevessül etmeye yetkilidirler. Özellikle kendi yurttaşlarının menfaatleri yönünden 43 nci maddede söz konusu mercilere müracaat edebilirler, bilgi verebilirler ve hukukî yardımda bulunabilirler.

7. — Sözleşmenin 48 nci maddesinin 2 numaralı fıkrasının «Türkiye'de» tâbirinden sonraki kısmı, aşağıdaki şekilde değiştirilmiş :

Bütün sigorta kolları için :

Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü, Ankara.

Emekli Sandığı ile ilgili emeklilik işleri için :

T. C. Emekli Sandığı Genel Müdürlüğü, Ankara.

Madde — 2.

Bu ek sözleşmenin geçerlik süresi 30 Nisan 1964 tarihli sözleşmenin aynıdır.

Madde — 3.

Federal Almanya Cumhuriyeti Hükümeti, Türkiye Cumhuriyeti Hükümetine, bu ek sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 3 ay içinde aksine bir beyanda bulunmadığı takdirde, bu ek sözleşme Berlin Land'ı için de muteberdir.

Madde — 4.

(1) Bu ek Sözleşmenin onaylanması gereklidir. Onaylama belgeleri en kısa zamanda Ankara'da teati edilecektir.

(2) Bu ek sözleşme onaylama belgelerinin teati olduğu ayı takiben ikinci ayın birinci gününden itibaren yürürlüğe girer.

Usulü dairesinde yetkili kılınmış aşağıda imzaları bulunan temsilciler yukarıdaki hususları teyid zmnında, bu ek sözleşmeyi imzalamışlardır. Bu ek sözleşme Bonn'da yirmişsekiz Mayıs bin dokuzyüz altmışdokuz tarihinde iki Türkçe ve iki Almanca olmak ve her iki dildeki metinler aynı derecede muteber sayılmak üzere dört nüsha halinde tanzim edilmiştir.

Bonn, 28 Mayıs 1969

Federal Almanya

Türkiye Cumhuriyeti
Adına

Cumhuriyeti
Adına

